

Turvepeltojen ympäristöhaasteet

Kristiina Regina

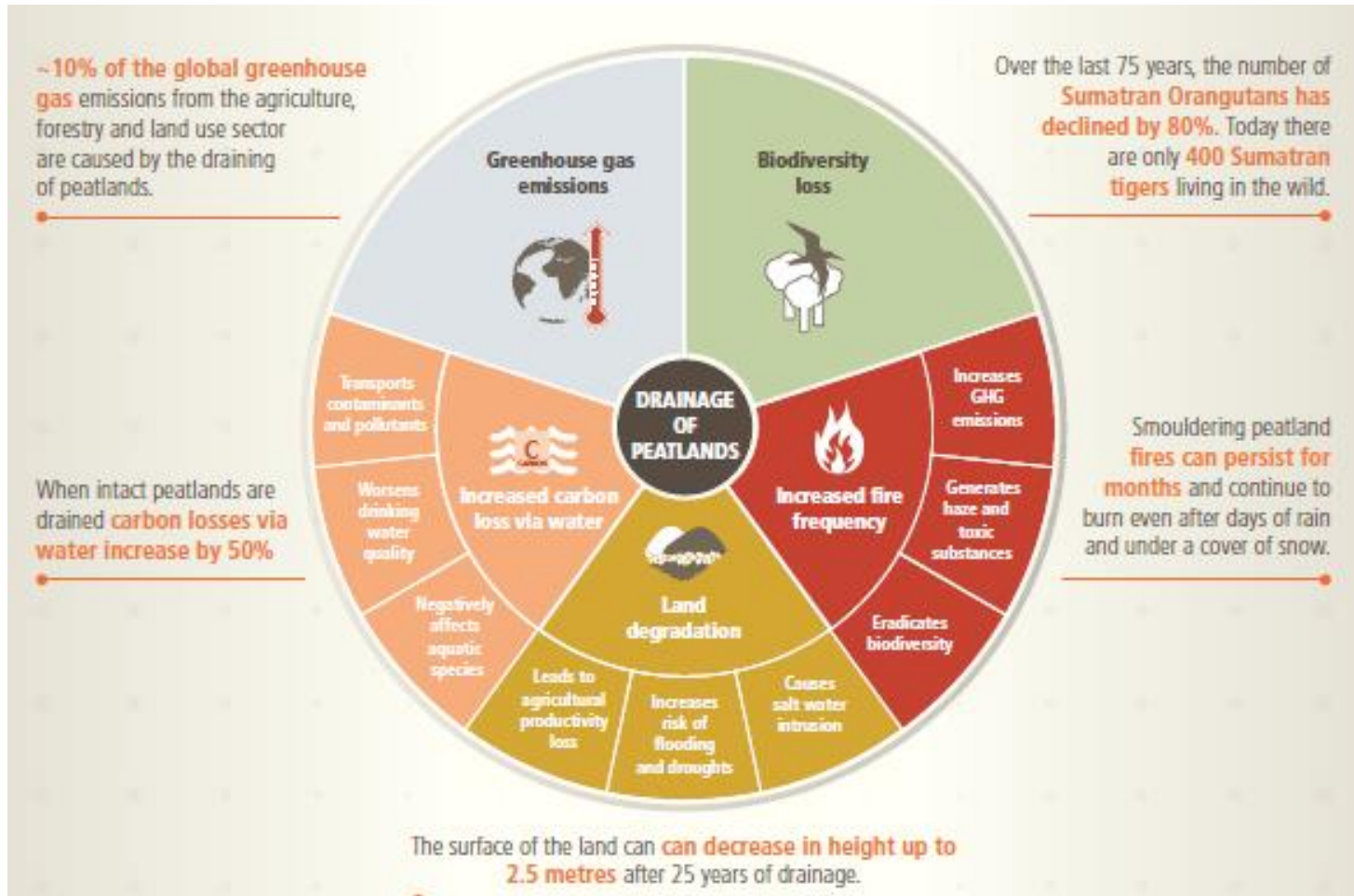
Turvepeltojen parhaat viljelytavat nyt ja
tulevaisuudessa

Ilmajoki 21.11.2017

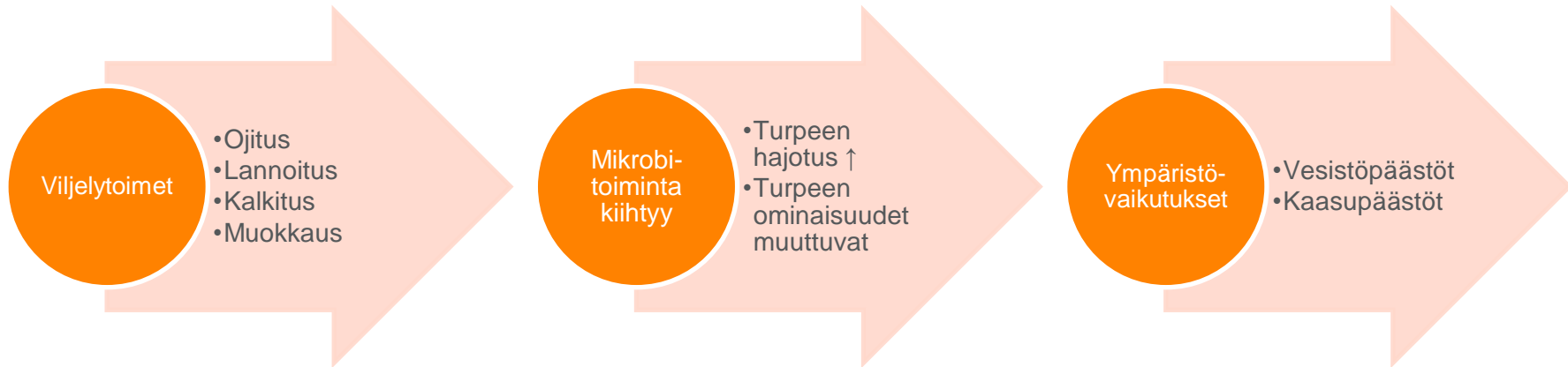
Turvemaiden globaali merkitys

- Peittävät 3 % maa-alasta
- Varastoivat 30 % maaperän hiilestä
- Tuottavat 6 % hiilidioksidipäästöistä
- 10-20 % on ojitettu (maa/metsätalous)
- Maatalousperäisiä turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjä tulee eniten Indonesiasta, Venäjältä ja Kiinasta
- Raivauspainetta aiheuttavat eniten maatalous ja bioenergian tuotanto
- Raivattujen turvemaiden hiilidioksidipäästöt nousivat 20 % 1990-2008
- Kaakkois-Aasiassa raivaus etenee 1 % vuosivauhtia

Globaalit ongelmat ojituksen: kasvihuonekaasut, monimuotoisuuden vähentyminen, vesistöjen ja maaperän tilan heikentyminen ja maastopalot

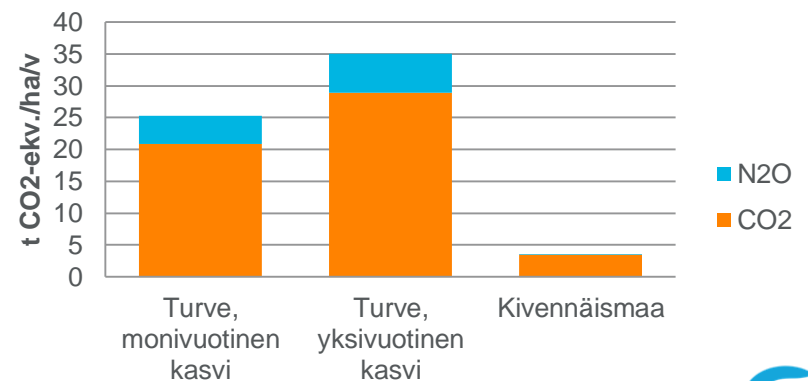
Viljelyn vaikutukset turpeessa

Viljely voimistaa turpeen hajotusta (eloperäisen aineksen mineralisaatiota)

- nitraatin huuhtoutuminen 3-kertaista kivennäismaihin verrattuna
- fosforia huuhtoutuu yhtä paljon kuin kivennäismaista mutta enemmän liukoisessa muodossa
- suuret kaasumaiset päästöt

Pellonraivauksen kasvihuonekaasupäästöt

Turvepellon raivauksen vaikutukset

- Alussa turve tiivistyy ja hajoaa, myöhemmin tiivistyminen on vähäisempää
- 1 cm turvekerros sisältää noin 20 t hiiltä ja 1 t typpeä hehtaarilla
- Hiiltä huuhtoutuu veden mukana tai kulkeutuu ilmakehään hiilidioksidina (CO_2)
- Typpi on kasvien käytettävissä, mutta osa huuhtoutuu tai kulkeutuu ilmakehään dityppioksidina (N_2O) tai muussa muodossa

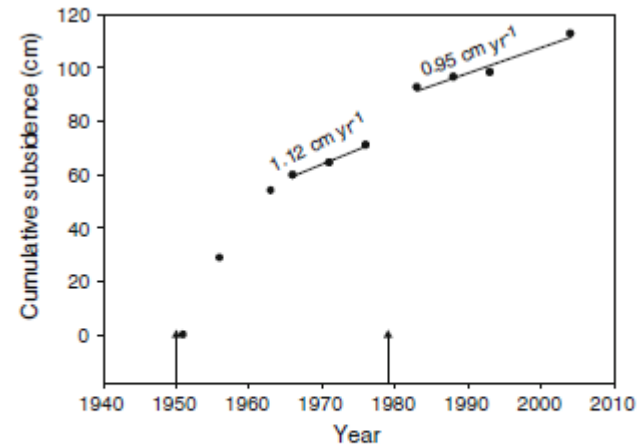

Fig. 2 Cumulative peat subsidence following drainage at Smøla Island. The field was drained about 1950 and at the end of the 1970s (arrows)

Mittaustuloksia Norjasta: turpeen pinnan lasku on ollut aluksi useita cm, nykyään noin 1 cm vuodessa. Lähde: DOI 10.1007/s10705-008-9171-5

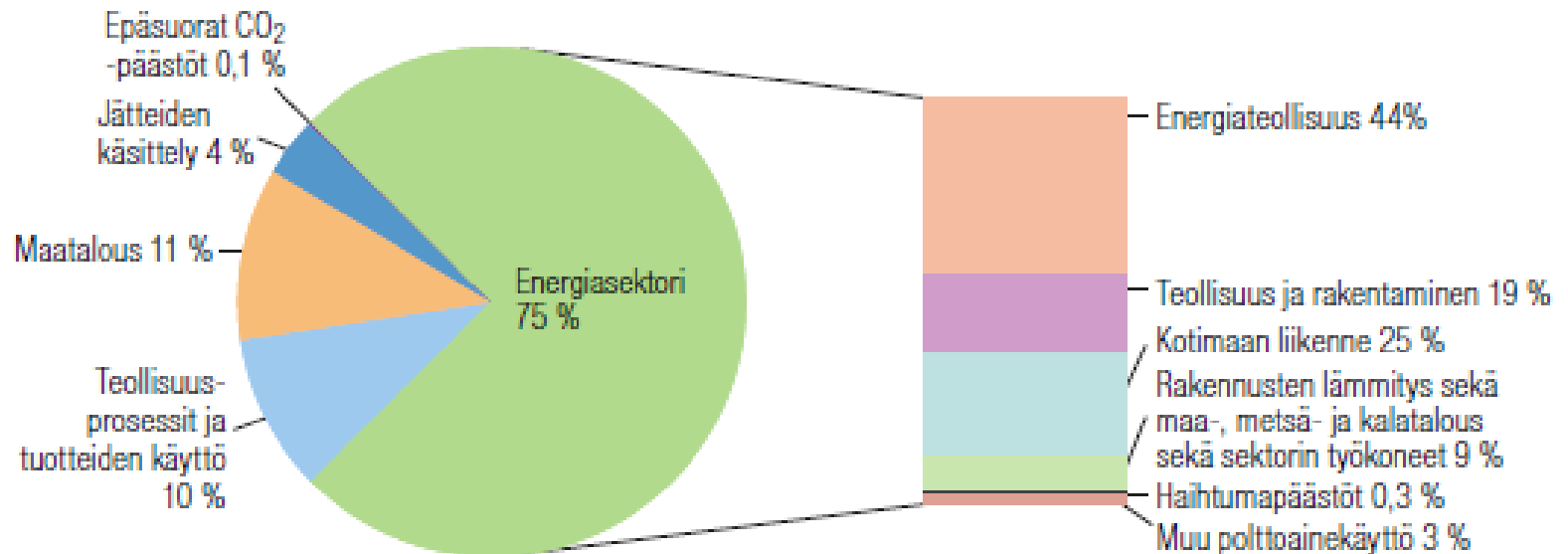
Turvemaiden viljelyn vesistövaikutukset

...johtuvat:

- ravinteiden mineralisaatiosta turpeen hajoamisen yhteydessä
- ravinteiden heikosta pidättymisestä maahan
- maanesteen liiallisesta ravinteiden määrästä viljelykasvin tarpeisiin nähden

Suomen kasvihuoneekaasupäästöt vuonna 2014

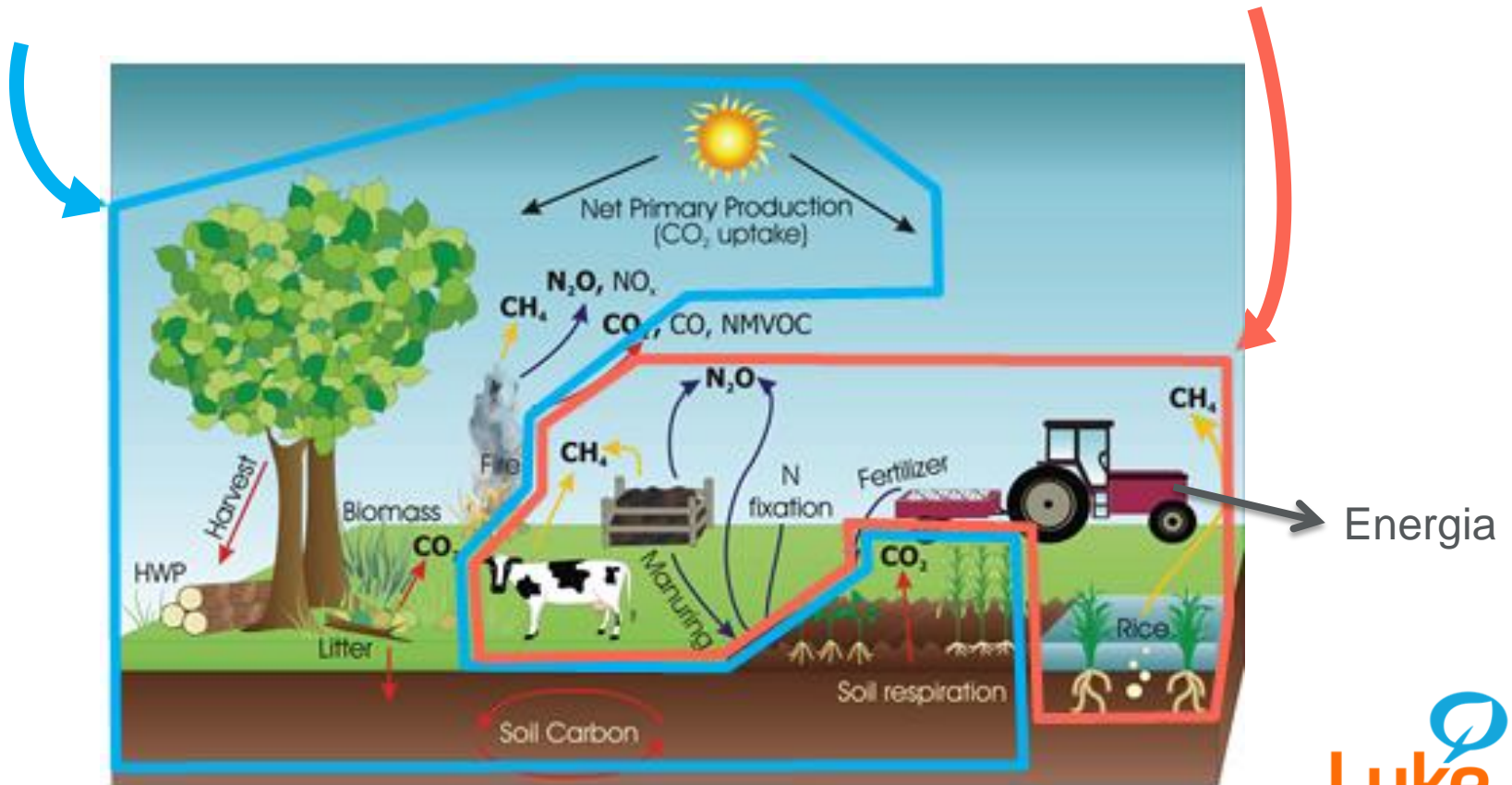

Maataloussektori kasvihuonekaasujen lähteenä ja nieluna

Maankäyttö (LULUCF)

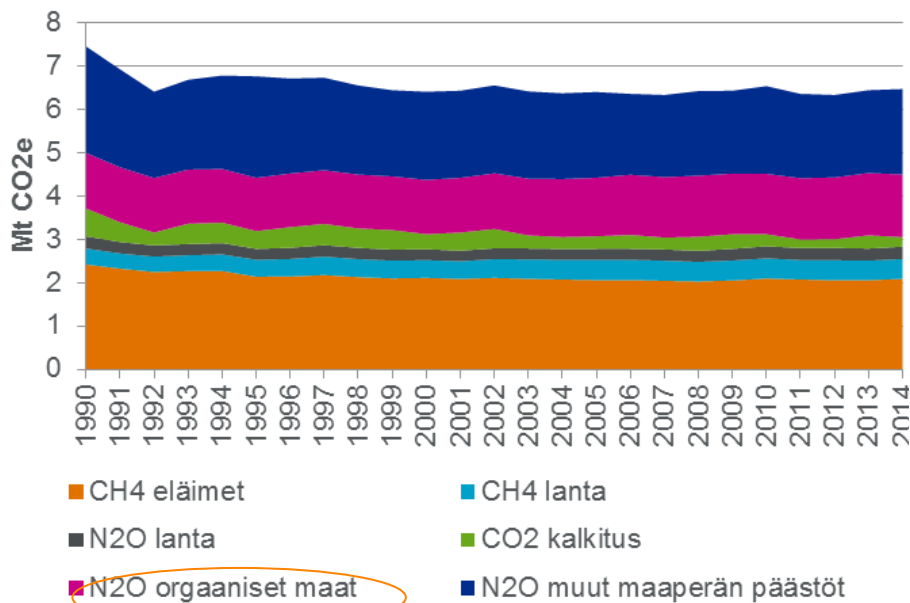
Maatalous

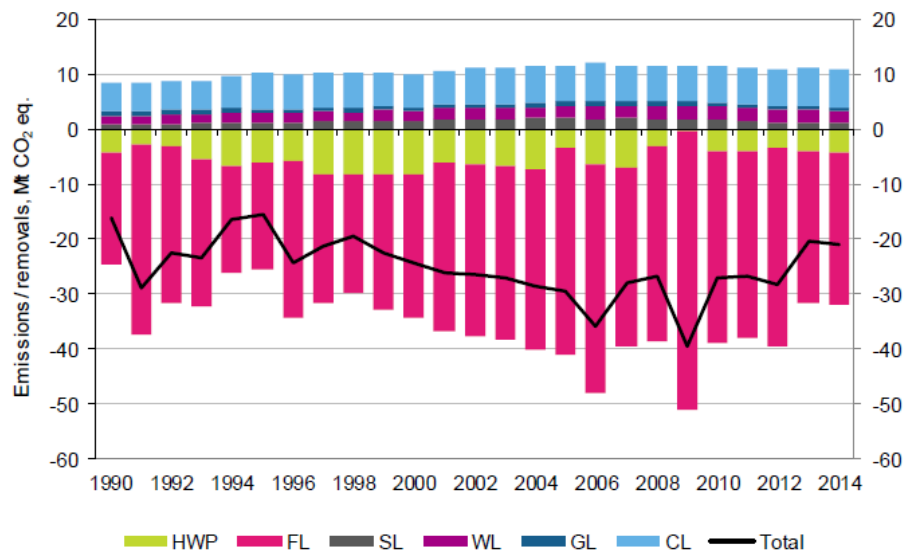

Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt

Maatalouden päästöt

Maankäytön päästöt: LULUCF

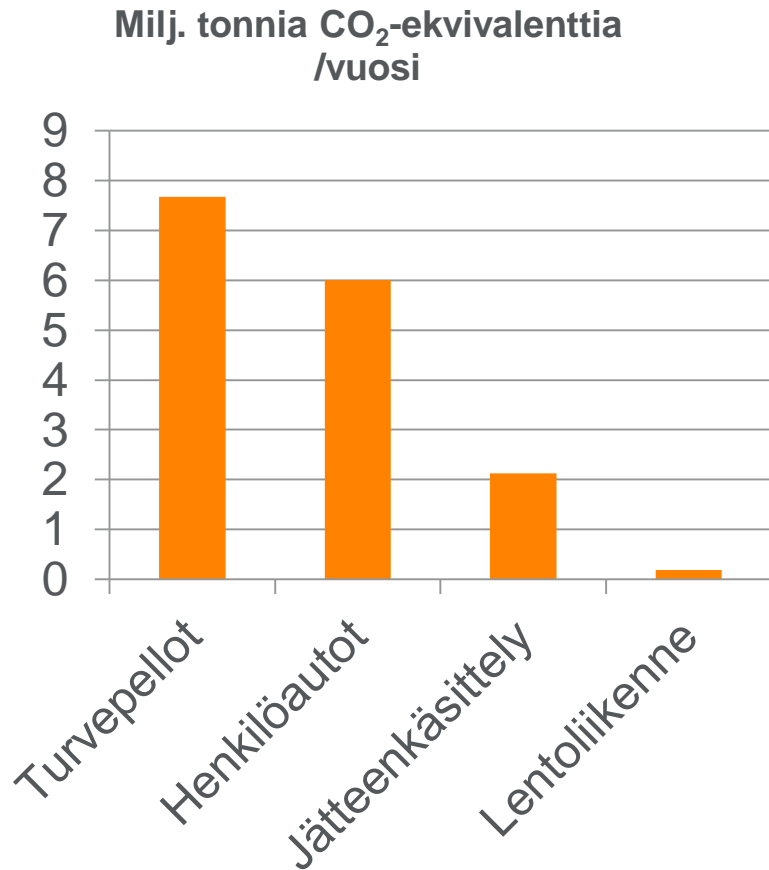
Viljelysmaat,
 enimmäkseen
 orgaanisten
 maiden CO₂-
 päästöjä

~6 Tg CO₂ ekv. raportoitu maataloussektorilla (CH₄ and N₂O)

~6.5Tg CO₂ raportoitu viljelysmaan ja ruohikkomaan alla maankäyttösektorilla (Land use, Land-use change and Forestry)

Turvepeltojen päästöt ovat 60 % näistä päästöistä

Turvepellot Suomen päästötaseessa

- Turvepeltojen viljely tuottaa noin 14 % Suomen vuotuisista kasvihuonekaasupäästöistä
- Niiden yhteenlasketut CO₂- ja N₂O-päästöt ovat 7,7 miljoonaa tonnia, mikä on enemmän kuin henkilöautoliikenteen päästöt

Ympäristöhaasteista suurin on pinta-alan kasvu

Ympäristöluvan vaatimus lannanlevitykselle perustuu vesien suojeluun, mutta suojellaanko vesistöjä turvemaata raivaamalla?

Esimerkki: ympäristölupa vaatii 1 ha lisäpeltoalaa, alla kaksi vaihtoehtoa raivauksen vuotuisista päästöistä

Raivataan 1 ha
kivennäismaata
metsästä

Maaperän
mineralisaatio
3,5 t CO₂e

Maaperän
mineralisaation
päästöt veteen
~10 kg N

Raivataan 1 ha
turvemaata

Turpeen
hajoaminen
25 t CO₂e

Turpeen
huuhtoumapäästö
>20 kg N

Kuva: Kari Tiilikkala

Kiitos!